

**Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrasında Bölgedeki Müze Eserlerinin
İncelenmesine ve Uygun Sismik İzolasyon Sistemlerinin Belirlenmesine Yönelik
Araştırma**

Doç. Dr. Cumhur Oktay Azeloğlu

Yıldız Teknik Üniversitesi

Saha Çalışmasının Gerekçesi: Depremin yıkıcı etkileri sadece binalara zarar vermekle kalmamakta, aynı zamanda insanlığın ortak tarihine ait arkeolojik çalışmalarla ortaya çıkarılmış ve müzelerde sergilenen paha biçilemez öneme sahip kültürel eserlerin (heykeller, sanatsal objeler vb.) geri dönülmez şekilde hasarına da sebep olmaktadır. Bu tür eserlerin depremde korunması için günümüzde bazı sismik izolasyon sistemleri (kayma esaslı izolatörler, yuvarlanma esaslı izolatörler, tel halat sistemleri, yay-viskoz damper sistemleri vs.) kullanılmaktadır. Ayrıca, bu sistemler eserlerin sergilenme durumlarına ve müzenin yapısına göre farklı şekillerde (taban izolasyonu, eserlerin bağımsız izolasyonu, yükseltilmiş döşeme vs. ile eserlerin grup olarak izolasyonu gibi) uygulanmaktadırlar. Bu sayede depremlerin bu eserler üzerindeki yıkıcı etkileri azaltılmaktadır. Bu noktada uygulanacak sismik izolasyonun seçimi oldukça önemlidir ve depremler sonrasında saha incelemeleri yoluyla bu tür eserlerdeki hasar mekanizmalarının gerçekçi olarak tespit edilmesi, beklenen olası büyük depremler öncesinde ülkemizin birçok bölgesinde bulunan müzeler için uygun sismik izolasyonların seçilebilmesinde önem arz eder.

Bu çerçevede 06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen $M_w=7.7$ ve $M_w=7.6$ büyüklüğündeki depremlerin bu bölgede bulunan sismik izolasyonla koruma altına alınmamış on binlerce yıllık eserler üzerinde ciddi hasarlara sebep olduğu anlaşılmaktadır. Müzelerde bulunan bu eserlerdeki hasarların belirlenmesi ve hasar mekanizmalarının (devrilme, kırılma, çökme vs.) analiz edilmesi, bundan sonra ülkemizde yaşanacak büyük depremlerde birçok bölgedeki kültürel mirasın korunmasını sağlayacak uygun sismik izolasyon tedbirlerinin alınmasında oldukça önemlidir. Dolayısıyla, bu çalışmayla eserlerdeki hasar mekanizmalarının tespiti ve sonrasında uygun izolasyon çözümlerinin önerilmesi hedeflenmektedir.

Saha Çalışmasının Kapsamı: Çalışmanın kapsamı Şanlıurfa, Gaziantep, Kahramanmaraş, Hatay ve Adana illerindeki arkeoloji müzelerinde bulunan önemli eserlerdeki hasarların belirlenmesi, hasar mekanizmalarının incelenmesi ve gerekli durumlarda uygun sismik izolasyon çözümlerinin önerilmesidir. Bu kapsam doğrultusunda; belirlenen müzelerdeki önemli eserlerin envanterlerinin çıkarılması, eserlerdeki hasarların belirlenmesi, hasar mekanizmalarının sınıflandırılarak raporlanması, hasarların analiziyle bu hasarları önlemek amacıyla uygulanabilecek sismik izolasyon çözümlerinin belirlenmesi hedeflenmektedir.